

Oponentský posudek diplomová práce

Bc. Andrea Pekárková „Aka 47“

Fakulta umění a architektury, Technická univerzita v Liberci, 2013

Vedoucí práce: doc. Stanislav Zippe

1) Problém vymezení magisterské práce a splnění cíle zadání

Výstupní uměleckou prací prezentovanou v rámci obhajoby Bc. Andrey Pekárkové je cca 20 minutové VJ vystoupení, přičemž autorka jej chápe spíše jako dílčí součást svého komplexního uměleckého profilu, se kterým nás seznamuje prostřednictvím doprovodné textové části diplomní práce. Nepochybně má pravdu v tom, že každé umělecké dílo může být plně zhodnoceno pouze v kontextu pochopení celé tvůrčí osobnosti, která je v konkrétním případě kolegyně Pekárkové, alias „Aka 47“, poměrně značně rozvinutá. Již v době magisterských studií nastoupila dráhu nejen VJ-ky, ale i galeristky (3x3 gallery), členky audiovizuálního elektronického projektu Lightning glove a členky labelu Lunchmeat. Kromě toho tvoří autorsky objekty, malby a instalace. Není mi ovšem zcela jasné, proč nazývat celek těchto aktivit „alter ego“, tedy „druhým já“, pokud se rozhodně nejedná o zástupný status, ale o nedílnou existenci.

Nicméně ve svém hodnocení se musím především věnovat předloženému VJ výstupu, který lze zařadit do jasného rámce nově vzniklého uměleckého druhu a konkrétního uměleckého výkonu. Proto také mohu konstatovat, že jako taková byla práce naplněním dispozic daného žánru, využívala adekvátní technologii, praktikované postupy i zavedenou „poetiku“.

2) Hodnocení obsahové a formální stránky práce

VJ výstup byl proveden nad autorsky vytvořeným zvukovým podkladem. Takové řešení je jednak zcela logické v duchu současného propojování zvukové, respektive hudební složky se složkou vizuální, nicméně klade tím na VJ tvůrce nové nároky zvládnutí nejen obrazových, ale i hudebních aspektů. V tomto ohledu se mi zvukový základ, odkazující zřejmě k rave a elektronické scéně, zdá jako relativně nepřiliš bohatý, který na to, že měl být vlastně „výkladní skříní“ zvládaných možností, nezavdával mnoho podnětů pro různorodé reakce. Pokud jsem produkci správně pochopil, autorka ve svých vizuálních výstupech pracuje výhradně s předpřipravenými obrazovými smyčkami, které v živé

účasti vybírá a spojuje – jak konstatuje – „intuitivním“ způsobem. Výsledné působení je pak (kromě samozřejmého předpokladu vstřícného naladění diváků) limitováno vizuální podmanivostí připravených smyček, zajímavostí struktur rozvíjených v čase, případně rozsahem vytváření a následného rozpouštění mentálních struktur v myslích vnímajících diváků. Bohužel můj bezprostřední dojem byl, že převažuje pouhá adice vizuálních nápadů, které v dalších plánech již nepracují s následnými tvarovými či barevnými souvislostmi. Vizuální zájem dnešního diváka, jehož vnímavost je současnými médii velmi cvičena, se může po určité chvíli uspokojit rozeznáním celkem snadno „naučitelných“ obrazců a vést k poklesu pozornosti. Chápu sice těsnou návaznost na hudební složku, nicméně i tak by práce asi mohla více pracovat s aspektem dynamiky (zesilování, zeslabování), který je definitivně v hudbě velmi významný, a samotného temporytmu (stlačování a uvolňování postupného napětí). Nejen současné umění, ale v zásadní míře i umění vůbec, pracuje s pojetím „mnohovýznamovosti“, překrývání několika vrstev vizuálních a znakových podnětů, které zanechávají v divákovi spíše dojem „nestíhané“ apercepce, než dojem monotónně opakovaného tlaku. Jistě i ten má svůj estetický a umělecký význam, ale jeho účinnost se, myslím, může naplno projevit právě při zahrnutí kontrastních projevů. Nicméně přes tyto mé výhrady autorka jednak projevuje rozvinutou schopnost zvládat využívaný program a výtvarně obohacovat jednotlivé vizuální součásti, což lze potvrdit i v trvalém rozvíjení sérií jednotlivých smyček.

3) Otázka inovačního přínosu a intenzity zpracování

Právě s ohledem na výše zmíněné námitky se mi inovační přínos tohoto díla nezdá plně rozvinutý, autorka nevystoupí ani z kontinuální projekce z jednoho dataprojektoru a jednoho zdroje v PC. V intenzitě působení díla dosahuje proměnlivé úrovně, která je v některých částech produkce plně působivá, v jiných poněkud rozptýlená.

4) Věcné otázky

V kapitole o VJingu autorka shrnuje celou škálu využívaných postupů a zařízení – mixování real-time videa, dodatečné zdroje videosignálu – a mohli bychom připojit existenci dalšího hardwaru: přídatných kamer, dodatečných zdrojů přenosných DVD přehrávačů, mikroskopů, projektorů a světelných zdrojů, případně přídatných displejů nebo dělených projekčních ploch atd. Zajímá mne proto, zda omezení, se kterými

pracovala, jsou důsledkem racionálních rozhodnutí nebo emocionální volbou. Zda je její výběr podložen hlubší úvahou.

Dále se také autorka zmiňuje o „vizualizaci zvuku“. Kladu tedy otázku, jaké metody převodu „zvuku“ na „obraz“ využívá, nebo v budoucnosti hodlá využívat. Zda se jí nějakým způsobem ukazuje paralelnost zvukové, respektive hudební formy a formy obrazové (od synestetických po strukturní podobnosti).

Tato otázka souvisí s úvahou, jak dalece byla metodicky zhodnocena škála využitelných obrazově-světelných možností a prostředků.

5) Znalost kontextu, využití teorie

Kolegyně Pekárková se ve své práci odvolává jistě relevantním způsobem na sociologa Jana Kellera (*Nejistota a důvěra aneb K čemu je modernitě dobrá tradice*), neuvádí však, zda se při své tvorbě opírala i o odpovídající práce o VJingu (např. soubornou práci editovanou Michaellem Faulknerem z D-Fuse „*VJ audio-visula art + vj culture*“ z roku 2006).

Každopádně dostatečně potvrdila svůj rozhled po aktuální VJ oblasti (s. 9).

6) Jazyková stránka doprovodné textové části a její grafická úroveň

Jazykově je průvodní text magisterské práce přijatelný, má logickou stavbu a vcelku dostatečnou jazykovou úroveň, formulace jsou srozumitelné. Nicméně opět bych u autorky orientované ve vizuálním umění očekával rozvinutější schopnost vytvořit působivější grafické řešení.

7) Závěrečné hodnocení

Přihlédneme-li k tomu, že magisterská práce prokázala rozvinutou samostatnou tvorbu a pokročilé zvládnutí odpovídající technologie, což vyústilo v určitá původní řešení, zdá se mi její smysl naplněný. V námitkách jsem se pokusil uplatnit dotaz na míru promýšlení audio-vizuálních paralel a důvody omezení používaných postupů.

Autorka Bc. Andrea Pekárková podle mého názoru splňuje požadavky na udělení odpovídajícího akademického titulu, dílo doporučuji k obhajobě a navrhuji výslednou známku: „velmi dobře“ (2).

Aleš Svoboda, oponent, 16. 6. 2013

